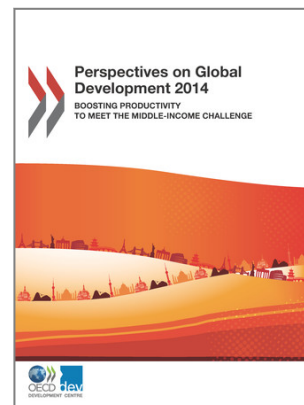

OECD *Multilingual Summaries*

Perspectives on Global Development 2014

Boosting Productivity to Meet the Middle-Income Challenge

Summary in Czech

Celý text si můžete přečíst na adrese: 10.1787/persp_glob_dev-2014-en

Pohledy na globální vývoj 2014

Zvyšování produktivity jako cesta k řešení problémů zemí se středními příjmy

Přehled v českém jazyce

Vývoj příjmů na obyvatele v mnoha zemích se středními příjmy nesměruje ke sblížení s úrovní v zemích OECD Podíl rozvojových zemí na globální ekonomice díky výraznému růstu ve větší části uplynulého desetiletí podstatně vzrostl. Povede ale tento proces „přesouvání bohatství“ k tomu, aby tyto země nakonec dosáhly úrovně příjmů na obyvatele, jež se blíží průměrným příjmům zemí OECD? Růst v některých ekonomikách se středními příjmy se po dlouhé době vynikajících výsledků začal zpomalovat. Při aktuálním tempu růstu se některé země se středními příjmy do roku 2050 nedostanou na úroveň průměru zemí OECD. Jejich situace je o to složitější, že se zpomalila ekonomika Číny, z jejíhož rychlého růstu dosud profitovali také její sousedé a dodavatelé, především vývozci přírodních zdrojů.

Vzestup produktivity je zcela klíčový V ekonomikách, jež opouštějí kategorii nízkých příjmů, se produktivita zvyšuje díky přesunu pracovních sil z méně produktivních sektorů do sektorů produktivnějších. Takový přesun pracovních sil může být i nadále důležitým faktorem úspěchu i v zemích se středními příjmy. Tak je tomu například v Indii a Indonésii. Jakmile se však tento proces zpomalí, je nutné pozornost obrátit na zvyšování produktivity v rámci sektorů. Tento posun se jasně projevuje v celkovém růstu produktivity v zemích OECD. Pozorovat jej můžeme také v Číně, kde se produktivitu v mnoha výrobních oborech podařilo zvýšit díky know-how, jež přinesly přímé zahraniční investice, a také díky importu investičního majetku a komponent.

Produktivita ale roste pomalu Má-li sblížování příjmů úspěšně pokračovat, růst produktivity se musí zrychlit. V posledním desetiletí měl nárůst produktivity z pohledu ekonomického růstu v mnoha zemích se středními příjmy pouze okrajový význam. Nebyl natolik velký, aby pomohl výrazněji zmírnit obrovský rozdíl mezi produktivitou těchto zemí a zemí vyspělých. V případě Brazílie, Mexika a Turecka se tento rozdíl dokonce ještě zvětšil. V Číně produktivita naopak značně vzrostla: produktivita práce vzrostla meziročně zhruba o 10 % a souhrnná produktivita faktorů ve výrobě a službách o více než 7 %. Významný růst souhrnné produktivity faktorů v posledních deseti letech zaznamenala také Indie, ačkoli rozdíl mezi její produktivitou a produktivitou vyspělých ekonomik stále zůstává velký.

Vytrácejí se některé faktory, které tradičně napomáhají růstu Zvyšování produktivity je důležité zejména proto, že řada zemí se středními příjmy již nemůže využívat výhod, jež při vzestupu často pomáhají ekonomikám s nižšími příjmy. K těmto výhodám patří mimo jiné nízké náklady na práci a rychlý růst související s rozvojem exportních oborů, na němž se podílejí zahraniční investoři. Také demografická struktura v zemích se středními příjmy již pro růst není tak příznivá. Postup mezi zeměmi se středními příjmy často urychlují demografické změny – to, že úmrtnost klesá rychleji než porodnost, v důsledku čehož roste počet lidí v produktivním věku. Některé země, především v jižní Asii a subsaharské Africe, mají předpoklady pro to, aby z tohoto demografického trendu mohly těžit i nadále. Jinde však demografická struktura přestává být výhodou.

Ekonomiky se středními příjmy mohou svou produktivitu podpořit pomocí následujících faktorů a opatření:

- **Postupné pronikání do sektorů s vyšší přidanou hodnotou v oblasti zemědělství, průmyslu a služeb** Rozšiřování spektra hospodářské činnosti je důležité zejména v zemích se středními příjmy, kde se zvyšují mzdy, a také v zemích s bohatými přírodními zdroji.
- **Inovace s využitím globálního know-how a rozvoj domácího potenciálu** I vyspělejší ze zemí se středními příjmy se mají v oblasti technologií a jejich využívání stále co učit. Kromě lepšího začlenění do systému světového obchodu a možnosti využití zahraničního know-how prostřednictvím obchodních kontaktů, přímých zahraničních investic apod. si státy potřebují také vytvořit podmínky pro inovace nových produktů a procesů, které budou lépe odpovídat jejich vlastním potřebám a díky nimž se na trhu odliší od konkurence.
- **Proměna trhů s produkty, trhu práce a finančních trhů a rozvoj dovedností** Rozvoj konkurenceschopných, inovativních podniků v mnoha zemích se středními příjmy často brzdí nedostatečná legislativa a nedostatečná vzdělanost dostupných pracovních sil.
- **Podpora rozvoje konkurenceschopného sektoru služeb** Domácí sektor služeb může reagovat na poptávku rostoucí střední třídy. Služby mohou pomoci zvýšit i konkurenceschopnost výrobních odvětví a mohou být zdrojem příjmů z vývozu.

Mimoto mohou dále využívat „staré“ faktory napomáhající růstu, a to:

- **Přesun pracovních sil z méně produktivních sektorů do sektorů produktivnějších** Řada zemí se středními příjmy, mimo jiné Indie, Indonésie a Malajsie, má stále předpoklady pro to, aby mohla profitovat z přesunu pracovníků ze zemědělství, výroby a služeb do produktivnějších sektorů.
- **Plné využití akumulace výrobních faktorů k vyššímu růstu** Většina zemí se středními příjmy dosud pracovní síly, které má k dispozici, nevyužívá optimálně a může dále akumulovat lidský a fyzický kapitál. Vylepšit lze také využívání výrobních faktorů.

Výhody, které růst přináší, mohou tyto země rozšiřovat díky

- **Zajištění rovných příležitostí** V mnoha zemích se středními příjmy je dosud velmi rozšířená chudoba nebo zde v posledním desetiletí vzrostla mzdová nerovnost. „Střední třída“ není spokojena se svou životní úrovní a nemá dostatečný vliv na rozhodování v zemi, a tak v některých ekonomikách se středními příjmy panuje sociální napětí. Tyto problémy nelze řešit jinak než zajištěním lepších veřejných statků, zvýšením kvality života lidí a většího počtu pracovních příležitostí a nabídnutím většího podílu na rozhodování o ekonomických otázkách.
- **Formulování efektivních regionálních politik, které přispějí k rovnoměrnějšímu růstu a vyrovnaní rozdílů mezi jednotlivými oblastmi** V souvislosti s tím je zapotřebí identifikovat konkurenční potenciál regionů a uzpůsobit veřejné služby místním potřebám, přičemž prioritní musí být zájmy hustě osídlených chudých oblastí.
- **Prosazování úsporného využívání energií a udržitelného využívání přírodních zdrojů** Pokud se ekonomická činnost rozšíří do sektorů, jež nevyžadují tak velké množství energie, a přejde se k využití energeticky úsporných technologií, stav ekonomiky bude méně závislý na kolísání cen energií a na změnách právních předpisů a preferencí. Aby byly strategie rozvoje úspěšné, pozornost je třeba věnovat také ekologické udržitelnosti.

Systém řízení státu mohou zefektivnit díky:

- **Rozvoji schopností nezbytných k vytváření a realizaci plánů** Nezbytným předpokladem efektivního plánování a úspěšné realizace konkrétních opatření je zkvalitnění vzdělávání státních úředníků a koordinace práce mezi jednotlivými ministerstvy. Prosazení zásadních změn může být z politického hlediska složité a také nákladné. Nákladnější by ale bylo setrvávat u současného modelu. Aby realizaci reformy podpořilo co možná nejvíce zainteresovaných stran, je nutné zvolit efektivní komunikační strategii a správné načasování a řazení jednotlivých kroků.

© OECD

Tento přehled není oficiálním překladem OECD. OECD-oversettelse.

Reprodukce tohoto přehledu je povolena, jsou-li uvedena autorská práva OECD a název původní publikace.

Vícejazyčné přehledy jsou překlady výtahů z publikací OECD původně publikovaných v angličtině a francouzštině.

Jsou zdarma k dispozici v internetovém knihkupectví OECD www.oecd.org/bookshop

Další informace vám poskytne Odbor pro legislativu a překlady při OECD, Ředitelství pro veřejné záležitosti a komunikaci rights@oecd.org , fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Navštivte naši internetovou stránku www.oecd.org/rights

Přečtěte si na portálu OECD iLibrary plné znění anglické verze!!

© OECD (2014), *Perspectives on Global Development 2014: Boosting Productivity to Meet the Middle-Income Challenge*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/persp_glob_dev-2014-en